

N.a.v. het 'Breed Partneroverleg' van 29 juni waarin presentaties zijn gegeven van drie initiatieven voor de aanleg van zonneparken en het verzoek hierop te reageren hebben wij de volgende opmerkingen.

Alvorens in te gaan op de voorliggende initiatieven blijven wij van mening dat er onvoldoende werk wordt gemaakt van het plaatsen van panelen op daken en wanden op bedrijventerreinen, stallen, P-plaatsen, etc.

Zonnepark 'Heikant'

Een jaar geleden hebben wij opmerkingen gemaakt bij het concept-ontwerp dat toen werd gepresenteerd.

Hieronder zijn de opmerkingen van toen cursief weergegeven.

Wij hebben in zijn algemeenheid gesteld dat op sommige locaties in het buitengebied ruimte is voor een zonnepark mits het geen schade toebrengt aan natuurlijke kwaliteiten (bodem, landschap, flora en fauna), en op voorwaarde dat natuur en landschap juist een kwaliteitsimpuls wordt gegeven (win-win).

Volgens ons gelden daarbij enkele belangrijke uitgangspunten:

- *het beoogde terrein grenst direct aan een ecologische verbindingszone (evz), in de ruilverkaveling aangelegd als verbinding tussen het gebied Nederrijk/Duivelsberg en het Reichswald, met de das als belangrijke doelsoort; in de evz bevindt zich een intussen een burcht en de directe omgeving fungeert als foerageergebied;*
- *de evz en de daaraan grenzende landbouwpercelen vormen nagenoeg het enige leefgebied van de patrijs in Groesbeek (dit seizoen zijn er 4 broedgevallen gesignaleerd in de evz en 3 in de omgeving); daarnaast is de omgeving van de evz het laatste leefgebied van de veldleeuwerik in het Groesbeekse deel van de gemeente; tot het afgelopen voorjaar zat de soort ook in het gebied Klein Amerika, maar is daar nu verdwenen; inventarisatiegegevens van de afgelopen jaren zijn beschikbaar; merkwaardig genoeg komt dit niet aan de orde in de i.o.v. SolarEnergyWorks gemaakte QS;*
- *in onze inspraakreactie op de zoekgebiedenkaart hebben we destijds voorgesteld een bufferzone te hanteren rond gebieden die in het Natuurnetwerk vallen.*

Wat SLOG betreft kunnen wij alleen instemmen met deze locatie indien:

- *20% van de oppervlakte wordt ingericht als natuur welke na beëindiging van de contractperiode als natuur in stand wordt gehouden (kwalitatieve verplichting); NB. in de presentatie werd gesteld dat ingerichte natuurstroken na beëindiging weer worden opgeleverd als landbouwgrond; dat vinden wij volstrekt onacceptabel. Bij andere initiatieven in het land wordt gesproken over een mitigatie/compensatie van 10-20%, maar gelet op het feit dat dit project direct grenst aan een natuurgebied mag zeker worden uitgegaan van 20% (ca. 1,6 ha); deze compensatie staat dient los te staan van de inrichting van het panelenveld zelf; ook de landschapselementen zie zijn gerealiseerd in het kader van de groenblauwe diensten dienen geen onderdeel te vormen van mitigatie/compensatie;*
- *er een natuurstrook wordt aangelegd van minimaal 20 m breed over de gehele lengte van en grenzend aan de evz (= 0,8 ha); in het voorliggende plan wordt voorgesteld een hoog opgaande struweelhaag te planten direct grenzend aan de evz; zo'n haag heeft door schaduwwerking een averechtse uitwerking op de kruidenvegetatie in de evz zone en op het leefgebied van patrijs en veldleeuwerik;*

- *er geen hekwerk wordt geplaatst dat een soort als de das het fourageren belemmert; beveiliging van het terrein middels een doornhaag is effectiever als het gaat om het weren van mensen; in zonnepark 'De Kwekerij' in Hengelo is dit ook toegepast;*
- *panelen zodanig worden opgesteld dat de bodem er geen nadelige gevolgen van ondervindt;*
- *het panelenterrein aan het zicht wordt onttrokken om de inbreuk op het landschap zoveel mogelijk te beperken;*
- *er geen intensieve/permanente (schapen)begrazing plaatsvindt onder de panelen omdat dat een negatieve uitwerking heeft op een gewenste kruidenrijke vegetatie;*
- *er geen verlichting wordt opgesteld;*
- *het onverharde pad ('Steumpeldebaon') weer wordt opengesteld voor wandelaars (deze is nu afgesloten door de grondeigenaar);*
- *er een biodiversiteitsbeheerplan wordt opgesteld door een vakkundig adviesbureau;*
- *er een monitoringsprotocol wordt opgesteld, incl. een nulmeting.*

Wij hebben geen reden om terug te komen op onze eerdere wensen/voorwaarden. Naar aanleiding van de presentatie van het bijgestelde inrichtingsplan merken wij nog het volgende op:

In de presentatie kon geen duidelijkheid worden gegeven dat de 20% natuurcompensatie na de contractperiode als natuur in stand wordt gehouden. Voor ons is die instandhouding een logische voorwaarde.

In het bijgestelde plan wordt uitgegaan van een verbreding van de bestaande EVZ met 10 m, dat is ca. 25% van de oppervlakte die voor natuur en landschap wordt ingezet. Wij zijn van mening dat minimaal 50% direct langs de bestaande EVZ gesitueerd dient te worden, oftewel een strook van minimaal 20 m breed over een lengte van 400 m zoals ook aangegeven in onze eerste reactie. Bosschages naast de al bestaande meidoornheg langs het Buutebossepad geven relatief weinig meerwaarde. Dit geldt ook voor het driehoekige perceel met kruidenrijk grasland in het verlengde van de voorgestelde boomgaard. De hiermee gemoeide oppervlaktes kunnen beter worden ingezet ter versterking van de EVZ.

In het plan wordt uitgegaan van een meidoornhaag van 1 m hoog langs het Buutebossepad. De hagen rondom het panelenveld dienen minimaal manshoog te zijn om de panelen aan het zicht te onttrekken. Daarnaast is de genoemde haag al een bestaande haag die is aangeplant vanuit de groenblauwe diensten.

Overigens vragen wij ons af of het contract groenblauwe diensten op dit perceel blijft bestaan. Wij vinden het niet acceptabel om gemeenschapsgeld te besteden aan een haag die sowieso noodzakelijk is om het zonnepark aan het zicht te onttrekken.

In de verbreding van de EVZ zijn grotere struwelen, zoals nu voorgesteld, niet gewenst vanwege de schaduwwerking die daarmee wordt gecreëerd (zie ook de opmerking hierover in onze vorige reactie) en vanwege een te besloten landschap dat daaronder ontstaat. Dat komt niet ten goede aan de akkervogels.

Wij kunnen ons vinden in het voorgestelde grofmazige rasterwerk waarbij aan de onderzijde ruimte wordt gelaten aan kleine zoogdieren, waaronder de das.

Uit de presentatie blijkt niet voldoende duidelijk dat de Steumpeldebaon na inrichting wordt opengesteld. Duidelijkheid hierin is gewenst.

Het lijkt erop dat het beheerpad met semiverharding ontsloten wordt via de Geleilaan. Onduidelijk is waarom dit beheerpad ook wordt doorgetrokken naar de Steumpeldebaon. Vraag is wat dit voor consequenties heeft voor de Steumpeldebaon en het Buutebossepad. Het aanbrenge van semiverharding op deze paden buiten het zonnepark is volstrekt ongewenst.

Zonnepark 'Lage Wald'

Voor zover van toepassing gelden de (algemene) wensen/voorwaarden die wij bij het plan Heikant hebben geformuleerd, ook voor dit plan.

Uit de presentatie valt niet op te maken welk percentage van het geheel wordt ingezet voor landschappelijke inpassing/compensatie buiten de omheiningen van de terreinen met panelen. En ook hier missen wij de toezegging dat minimaal 20% van de oppervlakte blijvend ingezet wordt voor natuur en landschap, ook na afloop van het contract. Dat zou via een kwalitatieve verplichting geregeld kunnen worden.

Een deel van het plan voorziet in de plaatsing van zonnepanelen in een kleinschalig landschap. Dit deel van het plangebied grenst aan een kleinschalig landschap in Duitsland. Vanaf de weg Lage Wald is er een fraai gezicht op dat achterliggende landschap. Met de plaatsing van zonnepanelen wordt dit gebied aan het zicht onttrokken. Dit veroorzaakt een enorme aantasting van de landschappelijke waarde en de belevingswaarde van dit gebied. Het gaat om de zuidelijke lob van het plangebied aan de oostzijde van de weg Lagewald (zie foto hieronder). Wij zijn van mening dat dit deel vrij dient te blijven van zonnepanelen. Desgewenst kan dit deel van het perceel worden aangewend voor natuurcompensatie.

Zicht vanaf Lage Wald op zuidelijke lob

Langs de weg Lagewald wordt de aanleg van bloemenbermen voorgesteld. Dit maakt de bermstroken aantrekkelijk als foerageergebied voor tal van soorten met als gevolg een grote kans op verkeersslachtoffers. Dit geldt in het bijzonder voor uilen. Een opgaande haag zo dicht mogelijk langs de weg kan dat juist voorkomen. Wij vragen ons af of de plaatsing van kruidenrijke stroken aan beide zijden van de weg Lagewald de beste keuze is, gezien de wens om het zonnepark zoveel mogelijk in te richten ten behoeve van akkervogels zoals de patrijs. Wellicht is het beter om meer aan te sluiten bij de aanwezige patrijzenpopulatie rond de EVZ en dus deze stroken vooral aan de westzijde te situeren. Ook het aanbrengen van kruidenrijke stroken in de schaduw van opgaande houtopstanden,

zoals voorgesteld aan de noordzijde van het Driesteenepad, heeft relatief weinig meerwaarde, omdat zo'n strook door beschaduwing niet goed tot ontwikkeling kan komen.

Langs meerdere perceelsgrenzen, waaronder de meest westelijke perceelsgrens, wordt het zonnepark niet voldoende aan het zicht onttrokken en ontbreken plantstroken/hagen.

In de presentatie werd gesuggereerd dat het gebied zowel voor grootwild (o.a. ree) als voor kleinwild (o.a. das) volledig zal worden afgesloten met rasterwerk. Daardoor worden vele hectares onttrokken aan foerageermogelijkheden voor de das. Wij zijn van mening dat het gebied toegankelijk moet blijven voor kleinwild (zie uitgangspunt en rasterkeuze zonnepark Heikant).

Zonnepark Millingse Zon

De informatie hierover is gebrekkig: oppervlakte plangebied?, oppervlakte ten behoeve van natuur en landschap? Het lijkt erop dat de invulling van natuur en landschap vnl. bestaat uit schaamgroen. Daarnaast vragen wij ons af of dit relatief kleine plan wenselijk is (hoe kleiner het zonnepark, hoe minder ruimte voor landschappelijke en ecologische inpassing), mede gezien het plan voor een groot zonnepark van totaal 100 ha in de nabije omgeving van deze locatie.

*Stichting Landschap Ooijpolder-Groesbeek
Juli 2021*